

Pentru Onoare! Pentru Patrie! Pentru Tricolor!

ASTEA MOLDOVEI

PUBLIKAȚIE
EDITATĂ
DE MINISTERUL
APĂRĂRII
AL REPUBLICII
MOLDOVA

Nr. 5 (699)
2023

BILATERALELE
ce aduc

**MĂESTRIE
MILITARĂ**

Militarii Brigăzii I Infanterie Motorizată „Moldova” s-au antrenat în comun cu un pluton al Brigăzii 15 Mecanizată „Podu Înalt”, Iași, România în cadrul unui exercițiu bilateral petrecut la Centrul de Instruire din nordul țării.

ȘIR RIN BRI P CU D E

■ COOPERARE

4 DOUĂ DECENII DE MISIUNI SUB AUSPICIILE ONU

25 ani de activitate îi definesc cariera militară, iar în acest palmares se regăsește și o operațiune sub egida ONU. Vorbim despre locotenent-colonelul Vitalie Bunduchi care timp de mai bine de un și jumătate a activat în misiunea ONU din Kosovo (UNMIK).

■ EVENIMENT

6 CU TRICOLORUL ÎN INIMĂ

În fiecare an la 27 aprilie este marcată Ziua Drapelului de Stat. O dată istorică și un moment de fericire și de înaltă demnitate pentru poporul nostru. Tricolorul exprimă spiritul națiunii și simbolizează trecutul, prezentul și viitorul glorios al țărișoarei noastre.

12 ACADEMIA MILITARĂ LUATĂ CU ASALT DE CURIOSI

Peste 300 de elevi din liceele din țară, dornici să descopere lumea militară au participat la finele lunii aprilie la Ziua ușilor deschise, organizată în cadrul Academiei Militare a Forțelor Armate „Alexandru cel Bun” (AMFA).

18 VIZITA „NOCTURNĂ” LA MUZEUL MILITAR

Noaptea Europeană a Muzeelor este un eveniment cultural de o importanță majoră. Evenimentul, aflat la cea de-a XIX-a ediție, a fost organizat cu mare fast la Agenția pentru Știință și Memorie Militară.

■ VIAȚA MILITARĂ

8 „BERETE VERZI” PENTRU ABSOLVENȚII CURSULUI DE CALIFICARE „FORȚE SPECIALE”

O nouă promoție de absolvenți ai cursului de calificare pentru Forțele Speciale au primit ecusonul și bereta verde în cadrul unei ceremonii, ce a avut loc în tabăra militară 142.

9 EFICACITATE ÎN GESTIONAREA RESURSELOR UMANE

Specialiștii din acest domeniu s-au reunit într-o ședință de perfecționare

Șef Centrul mass-media militară
locotenent-colonel Vladislav BACIU,
tel. 022-252-252

locțiitor-șef Centrul mass-media militară
locotenent-colonel Sergiu LECA

Echipe redactională:

sergent clasa I Vitali IOVU
Steluța MOSCALCIUC
Kateryna RUSSU
Ion VULPE

oastemoldovei@army.md

tel.: 022-252-045, 022-252-047

Secția TV/Radio:

locotenent major Ludmila SOLOMON
locotenent major Mihail ȘAMBRA
locotenent Andrei GHERVAS
tel. 022-252-019

■ INTEROPERABILITATE

11 BILATERALELE CE ADUC MĂiestrie MILITARĂ

Militarii Brigăzii I Infanterie Motorizată „Moldova” s-au antrenat în comun cu un pluton al Brigăzii 15 Mecanizată „Podu Înalt”, Iași, România în cadrul unui exercițiu bilateral petrecut la Centrul de Instruire din nordul țării.

■ COMEMORARE

16 RECUNOȘTINȚĂ PESTE ANI

Victimele avariei de la Cernobîl, comemorate de militarii Armatei Naționale

■ ARMATA ȘI SOCIETATEA

20 INFUZIE PENTRU PATRIOTISM

Colecționează, păstrează și expune. Aceasta e menirea unui muzeu. Și dacă ani buni domina o concentrare pe cele câteva instituții naționale, de la un timp încoace raione, localități și chiar familii separate au început a-și crea propriile muzee. Farmecul ori avantajul pentru noi este că aflăm povești inedite și prețioase, iar uneori răspunsuri mai complete și mai profunde.

■ HOBBY

22 ÎMBRĂȚIȘĂRI PE PORTATIV

S-au găsit două partituri pentru instrumente cu clape și strune. Ambele sunt sărbătorite în luna mai, pe 6 și în a treia sâmbătă, iar melodiile se obțin prin îmbrățișare. Probabil, ați ghicit că este vorba despre acordeon și vioară, dar nu ați identificat posesorii lor. Haideți să o facem împreună.

24 VIAȚA ÎNTRE OPINCI ȘI BOCANCI

Război, militar, dans, cântec, plăcere ... Voi ce propoziție ați alcătui în baza celor 5 cuvinte?

A mea sună astfel: „Dansator profesionist, cântăreț amator și militar începător și toate le face cu încântare”.

Dincolo de această construcție lingvistică se ascunde o poveste frumoasă a unui om, care a început acum 26 de ani în Sipoteni, Călărași și continuă în Batalionul Transmisiuni din Chișinău. Omul cu epoleți de sergent inferior sau în haine naționale văzut la concerte și festivaluri cu colectivul „Crenguță de iederă” se numește Mihail Dragancea.

Secția rețele socializare:

locotenent major Gheorghe GURĂU
locotenent major Irina ȚURCAN
locotenent Igor ROȘCOVAN
Liuba VICOL
tel. 022-252-021

Materialele publicate de „OASTEĂ MOLDOVEI” reflectă opinia autorilor care s-ar putea să nu exprime poziția redacției. Reluările din „OASTEĂ MOLDOVEI” trebuie să conțină trimerite la sursă.

„Oastea Moldovei” (Revistă) -
ISSN 1857-3703

Centrul mass-media militară
or. Chișinău,
șoseaua Hîncești, 84

Tipar SRL “Fotrot”,
Adresa: mun. Chișinău, str. Florilor, 1
Tel.: (373-22) 49-39-36
e-mail: foxtrotmd@gmail.com,
www.tipografia.md

DOUĂ DECENII DE MISIUNI SUB AUSPICIILE ONU

- Din 2003 până în prezent circa 200 de militari moldoveni au participat la menținerea păcii sub drapelul Organizației Națiunilor Unite. Rolul forțelor de menținere a păcii ONU este cu siguranță unul deosebit de important, deoarece eforturile pentru pace conturează viitorul.

25 ani de activitate îi definesc cariera militară, iar în acest palmares se regăsește și o operațiune sub egida ONU. Vorbim despre locotenent-colonelul Vitalie Bunduchi care timp de mai bine de un și jumătate a activat în misiunea ONU din Kosovo (UNMIK). În context, ofițerul ne-a comunicat despre experiența acumulată, dar și despre ce l-a motivat să participe într-o astfel de misiune. *„Am activat în calitate de pacificator militar în cadrul operațiunii de menținere a păcii în perioada 25.09.2021-06.04.2023. La prima etapă am fost ofițer de legătură cu atribuții de observator în nordul Kosovo, or. Mitrovița. Peste două luni am fost transferat la Priștina în celula operații informaționale. Peste încă 5 luni, am fost avansat în funcția de șef stat major al componentei militare de legătură a UNMIK. Am optat pentru această misiune având dorința de a implementa în practică cunoștințele obținute pe parcursul carierei militare și de a face parte din-un colectiv multinațional. Îmi doresc să am și această experiență, să contribuie și eu la menținerea păcii”,* a specificat militarul.

Totodată, ofițerul ne-a relatat despre provocările înfruntate în timpul mandatului, atitudinea localnicilor atunci când văd sigla ONU, dar și despre cum l-a primit populația kosovară. *„Pe parcursul perioadei menționate au fost cazuri periodice de înrăutățire a situației de securitate în aria de responsabilitate. Localnicii blocau mai multe drumuri naționale și incendiau automobilele, au utilizat armele. Atitudinea față de ONU este contradictorie în Kosovo. Etnicii sârbi salută prezența și activitatea ONU în regiune, cooperează și au o atitudine prietenească față de personal. Etnicii albanezi, dimpotrivă - sunt foarte reticenți și reci, tratând reprezentanții ONU cu suspiciune. Contactul cu localnicii era activitatea noastră cotidiană. La început aveam emoții mari, ca mai apoi comunicarea să devină ceva cu totul obișnuit”.*

În opinia locotent-colonelului Bunduchi imaginea Armatei Naționale are de câștigat atunci când detașează pacificatori în misiuni ONU. *„Detașarea militarilor în misiuni de menținere a păcii are multiple beneficii, inclusiv asupra imaginii armatei. Primul este consolidarea experienței militarului pentru cariera lui ulterioară. Al doilea reiese din prezența drapelului Republicii Moldova în misiuni internaționale, care are un impact benefic asupra imaginii țării în calitate de*

membru al comunității internaționale. Pot să afirm cu încredere că militarii Armatei Naționale sunt membri valoroși ai misiunilor de menținere a păcii, deseori depășind cu abilitățile și cunoștințele sale colegii din alte țări”, s-a arătat convins locotenent-colonelul Bunduchi.

“

Detașarea militarilor în misiuni de menținere a păcii are multiple beneficii, inclusiv asupra imaginii armatei. Primul este consolidarea experienței militarului pentru cariera lui ulterioară. Al doilea reiese din prezența drapelului Republicii Moldova în misiuni internaționale, care are un impact benefic asupra imaginii țării în calitate de membru al comunității internaționale.

”

Potrivit ofițerului, primul gând al unui pacificator atunci când ajunge într-o situație neprevăzută este de a o aplană. „Deoarece militarii de legătură și observatorii ONU nu poartă arme, prima preocupare în situații imprevizibile este supraviețuirea, și, respectiv, încercarea de deescaladare a situației, dacă acest lucru este posibil”, a relatat sursa citată.

Deși sunt departe de casă nimic nu îi poate împiedica pe militari să ducă un mod de viață sănătos, starea emoțională este menținută prin diferite activități care îi ajută să depășească dorul de casă. „Sportul, dieta bogată în vitamine și calorii, precum și somnul suficient. Cel mai greu este cu starea morală. Departe de familie și în situații de stres, este necesar să găsești un refugiu. Sportul sau alte hobby-uri vin în ajutor în acest sens”, a specificat ofițerul.

Pacificatori militari mențin pacea acolo unde este nevoie, contribuind astfel la consolidarea securității internaționale. Din spusele ofițerului, orice militar își dorește să participe într-o misiune de pacificare și să fie furnizor de securita-

te: „Pentru mine a fost apogeul carierei. Atunci când devii parte a unei comunități de oameni de diferite naționalități, religii, profesii militare, dar și educație diferită, departe de țară și familia ta – te simți un rulment al unui mecanism sofisticat. Totodată realizezi că în acest mecanism fiecare parte este foarte importantă. Toți contribuie la un singur scop. Este dificil, însă nu imposibil. Pentru mine, misiunea de pacificator este cununa serviciului militar. Contribuția la pace este una valoroasă. Sunt mândru că am avut oportunitatea de a fi parte a marii familii de pacificatori ONU”. În aceeași ordine de idei, militarul ne-a comunicat că a rămas profund marcat de cele trăite și că aceasta a fost prima, dar nu și ultima experiență de acest gen. „Cu siguranță aș mai opta pentru o asemenea experiență însă mai târziu. Am dus dorul familiei o perioadă îndelungată. Acum vreau să petrec mai mult timp cu cei dragi”, a dezvăluit militarul.

Prin propriul exemplu ofițerul a încurajat tânăra generație să opteze pentru cariera militară. „Aș dori să îndemn tinerii băieți și fete să vină în Armata Națională și să opteze pentru participarea în misiuni de menținere a păcii. Este o experiență inedită și memorabilă de care vă veți mândri toată viața. Iar la vârstă înaintată veți avea ce povesti nepoților, care, sunt sigur că vă vor asculta cu gurița deschisă”, a afirmat locotenent-colonelul Bunduchi.

De menționat, că în prezent Armata Națională (AN) este reprezentată de 10 militari în cadrul misiunilor de menținere a securității internaționale sub egida ONU, iar începând cu anul 2023 țara noastră a detașat primul contingent în misiunea UNIFIL din Liban (Forța interimară a Națiunilor Unite în Liban).

Locotenent major Irina ȚURCAN

Tricolorul este mereu prezent în viața noastră. Menirea acestuia este de a reflecta principiile democratice, valorile naționale, tradiția istorică și independența țării noastre. Drapelul național flutură cu mândrie oriunde în lume, fiind purtat cu cinste și onoare de către militarii Armatei Naționale.

Cu TRICOLORUL în INIMĂ

În fiecare an la 27 aprilie este marcată Ziua Drapelului de Stat. O dată istorică și un moment de fericire și de înaltă demnitate pentru poporul nostru. Tricolorul exprimă spiritul națiunii și simbolizează trecutul, prezentul și viitorul glorios al țării noastre.

De data aceasta sărbătoarea a fost dublă, în acest context, pe platou Ministerului Apărării a fost organizată o ceremonie militar-protocolară consacrată atât Zilei Drapelului de Stat, cât și celei de-a 31-a aniversări a Marelui Stat Major al Armatei Naționale.

Evenimentul s-a desfășurat, în prezența conducerii Ministerului Apărării și a Armatei Naționale, dar și a militarilor din cadrul structurii de apărare. Ca de fiecare dată drapelul de Stat al Republicii Moldova fost arborat cu mândrie și onoruri militare.

În acest context, ministrul Anatolie Nosatii a venit cu mesaj de felicitare către toți cei prezenți, totodată, făcând referire și la semnificația Drapelului de Stat pentru militari. *„Dacă pentru cetățenii țării noastre, drapelul semnifică istoria, tradițiile și valorile naționale, atunci pentru militarii Armatei Naționale acesta are o importanță mult mai mare. Ei îl poartă pe uniformă, acasă, atunci când sunt în serviciu, la post sau participă la activități militar-protocolare. Militarii noștri au făcut cunoscut Tricolorul în întreaga lume, acolo unde Armata Națională a fost și este prezentă la exerciții internaționale și în misiuni de menținere a păcii peste hotare. Acest simbol a fost și este tratat cu respect peste tot. Cert este că, de fiecare dată, militarii Armatei Naționale trăiesc emoții deosebite atunci când arborează Drapelul de Stat în orice locații și circumstanțe, iar noi, conducerea instituției de apărare, ne mândrim cu prestația lor”*, a specificat ministrul Nosatii.

În aceiași ordine de idei, ministrul Apărării, a transmis un gând bun celor care au stat la baza formării Marelui Stat Major al Armatei Naționale, dar și celor care activează, în prezent, în această structură consolidată, gata să contribuie la transformarea instituției de apărare a Republicii Moldova în conformitate cu standardele democratice internaționale.

La rândul său, general de brigadă Eduard Ohladciuc, șeful Marelui Stat Major al Armatei Naționale, comandantul Arma-

tei Naționale, a specificat că festivitatea dedicată Drapelului de Stat este un eveniment cu o încărcătură emoțională aparte și un motiv de elogiare a simbolului care ne definește ca neam.

„Pentru militarii Armatei Naționale, tricolorul este un simbol sacru pe care îl poartă cu onoare la uniforme militare, ducându-l cinstea în diferite colțuri ale lumii. Drapelul de stat reprezintă o parte din istoria noastră și poartă în sine valorile naționale”, a menționat general de brigadă Eduard Ohladciuc.

În opinia colonelului Alexandru Leșan șeful Direcției medico-militare a Armatei Naționale, tricolorul este simbolul suveranității și a statalității Republicii Moldova. *„Am avut onoarea să reprezint tricolorul în două misiuni internaționale, iar acest lucru este un motiv în plus de mândrie și satisfacție. Pentru militarii aflați la distanță și poartă în sine valorile naționale”,* a relatat colonel Leșan.

În acest an pentru prima dată Drapelul de Stat a fost arborat de către pacificatorii aflați în misiunea UNIFIL din Liban. Astfel, militarii aflați departe de casă și-au exprimat dragostea pentru mica noastră țară. Totodată, în cadrul unui ceremonial militar dedicat Zilei Drapelului de Stat, tricolorul a fost onorat de pacificatorii din Kosovo, ulterior aceștia au executat un marș forțat pe o distanță de 15 km, în regiunea Boje. Cu acest prilej, maior Andrei Cotilevschi, comandantul contingentului KFOR-18 a transmis un mesaj din partea pacificatorilor moldoveni în Kosovo: *„Cu ocazia Zilei Drapelului de Stat, adresăm sincere felicitări tuturor cetățenilor Republicii Moldova și colegilor din Armata Națională, care se află la sute și mii de kilometri de hotarele țării, executând cu profesionalism misiunile internaționale, purtând cu cinste și onoare tricolorul pe uniforme militare, promovând imaginea Republicii Moldova pe plan internațional”*.

De menționat că sărbătoarea a fost instituită de Parlamentul Republicii Moldova la 23 aprilie 2010, iar tricolorul a fost desemnat oficial drapel de stat pe 27 aprilie 1990 de către deputații primului Legislativ.

Locotenent major Irina ȚURCAN

„BERETE VERZI” PENTRU ABSOLVENȚII CURSULUI DE CALIFICARE „FORȚE SPECIALE”

■ O nouă promoție de absolvenți ai cursului de calificare pentru Forțele Speciale au primit ecusonul și bereta verde în cadrul unei ceremonii, ce a avut loc în tabăra militară 142.

General de brigadă Eduard Ohladciuc, comandantul Armatei Naționale, i-a felicitat pe militarii care au trecut toate antrenamentele, probele și testele, menționând că aceștia au fost pregătiți în conformitate cu modelul elaborat de conducerea Batalionului Destinație Specială „Fulger” (BDS), în baza celor mai bune practici internaționale în domeniu. „Sunt onorat să particip la ceremonia de absolvire a cursului de calificare pentru forțele speciale. Vreau neapărat să le mulțumesc instructorilor pentru răbdare și pentru faptul că au împărtășit cunoștințele acumulate de-a lungul anilor. Absolvenților le urez mult succes în carieră militară. Știu că v-a fost greu, dar ați făcut față tuturor provocărilor și ați reușit”, a declarat generalul Ohladciuc.

Potrivit locotenent-colonelului Constantin Cișleanu, comandantului BDS „Fulger”, cursul de calificare pentru forțele speciale a durat trei luni și a cuprins patru module desfășurate în cadrul mai multor poligoane ale Armatei Naționale: „Am asistat la un eveniment foarte important pentru unitatea noastră și anume la absolvirea cursului de calificare Forțe Speciale pentru anul 2023. Începând cu ziua de astăzi avem mai multe berete verzi în unitate. Cred că toate obiectivele au fost îndeplinite cu succes și pot să spun că avem absolvenți care au însușit multe tehnici și practici tipice forțelor speciale, ceea ce va îmbunătăți calitatea și numărul militarilor cu o astfel de pregătire. Acest curs se desfășoară anual în bază de voluntariat pentru toți militarii prin contract ai Armatei Naționale. Oricine consideră că dorește și poate să facă

parte din această unitate sunt invitați să participe la curs și să lupte pentru a obține bereta verde și a executa serviciul militar prin contract în Batalionul cu Destinație Specială „Fulger”.

Unul dintre participanții la curs a remarcat cu entuziasm despre experiența acumulată de-a lungul timpului. „Pentru mine a fost destul de dificil cu multe provocări atât fizice, cât și psihologice, cu toate acestea dacă vii cu pregătirea necesară faci față tuturor cerințelor. Am optat pentru Batalionul Destinație Specială „Fulger” pentru că este o unitate bine pregătită din punct de vedere tactic. E greu să obții bereta verde, dar e cu mult mai greu să o porți cu onoare și demnitate”, ne-a mărturisit militarul.

Un alt absolvent care s-a învrednicit de bereta verde ne-a relatat că pe durata instruirii a participat la exerciții complexe care sunt specifice misiunilor forțelor speciale. „Cursul de calificare pentru forțe speciale a fost unul complex. Timp de câteva luni am fost puși la încercare. Am avut o motivație foarte mare în timpul acestui curs pentru că mi-am dorit să ajung în trupele cu destinație specială încă din studenție. Și după cum vedeți sunt aici și sunt foarte bucuroși. În final pot să specific că doar încrederea în sine și motivația este calea spre succes”, a opinat sursa citată.

De menționat, că la cursul respectiv pot participa doar militarii prin contract din Armata Națională, care odată cu finalizarea ședințelor de instruire sunt numiți la funcții în Batalionul Destinație Specială „Fulger”.

Locotenent major Irina ȚURCAN

EFICACITATE ÎN GESTIONAREA RESURSELOR UMANE

Specialiștii din acest domeniu s-au reunit într-o ședință de perfecționare

În armată sau în orice altă organizație, specialiștii în domeniul resurselor umane au un rol esențial, indiferent de dimensiunea acesteia. Deși la prima vedere s-ar părea că reușita este determinată în mare parte doar de efortul nemijlocit al militarilor din genul de armă al unității, o contribuție semnificativă o au și specialiștii în domeniul resurselor umane. Ei sunt responsabili de gestionarea timpului efectiv de muncă al salariaților: recrutarea, angajarea, perfecționarea, etc. În structura de apărare, spre exemplu, pentru a ține pasul reformelor, li se organizează cantonamente unde sunt puse în discuție cele mai eficiente proceduri și practici folosite în activitatea de zi cu zi a acestora.

În cadrul ședinței din această primăvară, cu privire la acordarea asistenței informaționale și metodice în domeniul managementului resurselor umane, principalele subiecte abordate de specialiștii subdiviziunilor resurse umane au vizat rezultatele evaluării militarilor prin contract ai Armatei Naționale, procedurile de aprobare pentru studii și misiuni internaționale, aducerea la cunoștință a priorităților serviciului asistență socială pentru anul 2023, precum și modul de înaintare a procedurilor de modificare a statelor de organizare a unităților militare.

Potrivit locotenent-colonelului Vadim Bulgaru, șeful Direcției personal și mobilizare din Marele Stat Major, scopul evenimentului de instruire a fost implementarea unui management eficient al resurselor umane și reglementarea activității subdiviziunilor resurselor umane din cadrul Armatei Naționale. „În timpul cantonamentului au fost elucidate aspectele utilizate pe parcursul implementării procedurilor de management a resurselor umane și acordarea suportului informațional. Un subiect aparte a constituit rolul subdiviziunilor resurse umane în gestionarea modului de înaintare a propunerilor de modificare a statelor de organizare ale unităților militare. Aceste ședințe le organizăm anual, în ve-

derea realizării performanțelor profesionale. Și totuși, pentru 2023 am planificat două, iar la necesitate, dacă vor parveni solicitări din partea angajaților, suntem deschiși să ne întrunim suplimentar”, a subliniat locotenent-colonel Bulgaru.

Venit din toate garnizoanele militare, personalul vizat a abordat problemele întâlnite în timpul exercitării funcției și a căutat cele mai optime soluții în rezolvarea lor. După ședință, locotenent-colonelul Lilia Rudei, șef Secție personal și mobilizare în cadrul Academiei Militare „Alexandru cel Bun”, mi-a împărtășit mai multe amănunte despre cariera sa, reiterând importanța evenimentului respectiv. „În această primăvară totalizez deja 20 de ani în serviciul Patriei, în domeniul resurselor umane. De-a lungul timpului, am fost parte a mai multor unități militare ale Armatei Naționale, iar din toamna lui 2020, îndeplinesc aceeași misiune în unica instituție de învățământ cu profil militar din țară. Evident că în două decenii multe s-au schimbat, însă eu nu am evitat să studiez și să mă adaptez noilor cerințe. Îmi iubesc munca și fac totul pentru a reuși”.

Participantilor li s-a alăturat și maior Olga Guriuc, ofițer superior din cadrul Centrului Operațional de Comandă al Armatei Naționale. Militarul, cu o experiență de peste 20 de ani, 15 dintre care în calitate de specialist în resurse umane, susține că astfel de activități sunt mereu binevenite, având menirea de a spori nivelul de pregătire al specialiștilor, în deosebi a celor aflați la început de carieră, dar și pentru a rămâne în concordanță cu provocările continue. „Obiectivele ședinței, precum formarea deprinderilor noi la tinerii specialiști, actualizarea și perfecționarea cunoștințelor sau identificarea punctelor vulnerabile în activitatea managementul resurselor umane au fost realizate în volum deplin. Mi-a plăcut nota de abordare a acestui cantonament prin calitatea subiectelor tratate și a nivelului de profunzime atins de specialiștii comunicatori”, a remarcat maiorul Olga Guriuc.

Steluța MOSCALCIUC

BILATERALELE CE ADUC MĂESTRIE MILITARĂ

Orice teorie pentru a fi bine însușită trebuie aplicată în practică. Pentru întărirea cunoștințelor acumulate, militarii Armatei Naționale organizează frecvent instruirii practice în poligoane. Cele desfășurate întrunit cu armate străine, oferă nu doar deprinderi practice, dar și un schimb de experiență și de strategii.

La începutul lui iunie, militarii Brigăzii I Infanterie Motorizată „Moldova” s-au antrenat în comun cu un pluton al Brigăzii 15 Mecanizată „Podu Înalt”, Iași, România în cadrul unui exercițiu bilateral petrecut la Centrul de Instruire din nordul țării. Tragerile de luptă din armamentul de infanterie au fost executate conform scenariului, iar cei implicați au tratat cu seriozitate fiecare secvență.

Potrivit conducătorului exercițiului, comandantul de batalion locotenent-colonelul Sergiu Grumeza, scopul antrenamentului a fost instruirea integrată, creșterea nivelului de interoperabilitate, sincronizarea procedurilor operaționale între militarii din cele două armate. „Prin concordanța efortului întrunit, exercițiul s-a desfășurat cu succes. Cele două plutoane ale unității moldovenești au demonstrat că dețin o pregătire calitativă în domeniul armelor. Din 2019 încercăm să construim o colaborare fructuoasă cu militarii de peste Prut și ne bucurăm mult de această oportunitate”, a menționat ofițerul Grumeza.

În aceeași ordine de idei, locotenentul Daniel Brânzei, ofițer al Batalionului 634 Infanterie „Mareșal Józef Piłsudski” din Piatra-Neamț, România, ne-a comunicat: „În această săptămână (8-13 mai) am testat procedurile operaționale de nivel grupă și pluton, finalizate printr-un exercițiu cu trageri de luptă. Eu sunt la prima experiență în Republica Moldova, însă am colegi care au participat la edițiile trecute și mi-au împărtășit din practica lor, ajutându-mă foarte mult în conducerea detașamentului și a plutonului pentru executarea misiunilor la cel mai înalt nivel”.

În calitate sa de comandant al plutonului aruncătoare de bombe, locotenent Dan Clefos, a specificat că exercițiul a fost o adevărată provocare pentru fiecare militar impli-

cat, demonstrând, repetat, că pot sprijini cu foc companiile de infanterie. „Aceste activități sunt esențiale pentru perfecționarea deprinderilor noastre de luptător. Chiar dacă colegii din subordinea mea au fost la primul contact cu poligonul de instrucție, ei s-au adaptat ușor la provocările existente și au folosit la capacitate maximă toate tipurile de armament pus la dispoziție de către superiori. Cu militarii români cooperăm eficient, întrucât vorbim aceeași limbă, iar tacticile aplicate nu diferă atât de mult”.

Soarele le-a devenit prieten militarilor, oferindu-le vizibilitate clară pe câmpul de luptă. Câmpul verde de mai, combinat cu flori multicolore, a permis camuflarea perfectă a participanților la trageri. Infanteriștii de la nord, atât cei în termen, cât și cei prin contract, au demonstrat că sunt pregătiți să acționeze ca o echipă încheată, indiferent de natura misiunilor. Zgomotul proiectilelor a răsunat asurzitor, dar nu i-a determinat să facă niciun pas înapoi. Ei au reușit cu brio să-și stăpânească emoțiile și să doboare toate țintele, rezultatele de la trageri reprezentând marea încununare a eforturilor.

„În spatele fiecărei lovituri care pleacă din țevă stau ore întregi de pregătire temeinică”, susține soldatul Mihail Găleată. După ce și-a îndeplinit atribuțiile funcționale, ostașul și-a împărtășit emoțiile și cu cititorii noștri: „Aici, la Centrul de instruire am trăit o senzație uimitoare. Pe parcursul acțiunii am rămas concentrați asupra misiunilor noastre. Implicarea într-un exercițiu militar bilateral a fost o provocare ce mi-a oferit o experiență memorabilă și am avut ocazia să învăț, să-mi dezvolt abilitățile și competențele”.

Antrenamentele s-au desfășurat în conformitate cu planul de instruire al Armatei Naționale pentru anul 2023.

Steluța MOSCALCIUC

ACADEMIA MILITARĂ LUATĂ CU ASALT DE CURIOSI

Peste 300 de elevi din liceele din țară, dornici să descopere lumea militară au participat la finele lunii aprilie la Ziua ușilor deschise, organizată în cadrul Academiei Militare a Forțelor Armate „Alexandru cel Bun” (AMFA). Evenimentul a fost un bun prilej și pentru părinții studenților militari, veniți din diferite colțuri ale republicii să-și revadă odraslele. De asemenea, la activitate s-au alăturat și copiii militarilor nerăbdători să cunoască mai multe despre domeniul de activitate al părinților.

Licenii au vizitat sălile de curs bine dotate, destinate instruirii viitorilor ofițeri, cazarmile, sala de sport și cantina. Însotii de reprezentanții centrelor militare regionale, tinerii au venit să vadă ce surprize îi așteaptă în următorii trei ani de studii, dacă vor decide să devină parte a Armatei Naționale. Aceștia au avut posibilitatea să monteze și să demonteze armamentul ușor de infanterie, dar și s-au familiarizat cu mașinile de luptă, sistemele de ochire, mașinile de transmisiuni, tipurile de ținută militară, armamentul de artilerie și altele. Aceștia au avut posibilitatea și să probeze echipamentul militar.

Pe Valeria Cîrlan, elevă în clasa a XII-a la Liceul Teoretic „George Călinescu” din Chișinău am întâlnit-o fiind îmbrăcată în vesta antiglonț, în timp ce-și strângea sub barbă cureaua cu pernuțe a căștii de protecție. Tânără mi-a comunicat că este pentru prima dată la un asemenea eveniment, iar emoțiile au depășit toate așteptările: „Am venit aici cu un grup de prieteni să cunoaștem aspectele pro și contra ale profesiei de militar. Sunt entuziasmată de tot ce ni se prezintă... nu în fiecare zi avem această oportunitate.

Am reușit să-mi fac câteva poze ca amintire cu mașinile militare. Urmează să decid în viitorul apropiat, ce profesie să îmbrățișez și unde să depun setul de acte pentru admitere. Pe lista preferințelor se regăsește și Academia Militară”. Expoziția de armament a fost punctul de atracție a tuturor băieților, indiferent de vârstă. Sub stricta supraveghere a studenților militari, licenii au luat cunoștință de principiile de funcționare și componentele armelor. În timpul discuției noastre, Adrian-Bogdan Pâslari, elev al Liceului Teoretic „Mihai Eminescu” din Ungheni, cerceta pistolul mitralieră AK-47. Tânărul a subliniat că: „Evenimentul este unul foarte informativ, în special pentru noi, cei care ne vedem cu epoleți pe viitor. Am avut posibilitatea să cunosc multe aspecte despre acest domeniu și am primit din partea gazdei răspuns la fiecare întrebare. Am optat pentru AMFA, deoarece profesia militară este una de vocație și trebuie făcută din plăcere. Sunt în clasa a XI-a și mă declar pregătit pentru a-mi construi o carieră frumoasă aici, acasă”.

După trei săptămâni de ploi, vremea a fost prielnică atât organizatorilor care și-au planificat totul ca la carte, cât și vizitatorilor „însetați” de cultură. Nicoleta Bogos învață la Liceul Teoretic „Mihail Sadoveanu” din Hâncești și profitând de timpul frumos, a decis să facă cunoștință cu oferta de studii a academiei. „Până a ajunge aici, am reușit să citesc câte ceva despre această instituție. Sinceră să fiu, oportunitățile oferite unui student militar sunt destul de bune. Urmează în timpul apropiat să decid asupra unei anumite profesii și pe ce cale voi merge”.

Printre cei care au decis să petreacă mai diferit o zi de weekend, i-am întâlnit și pe membrii familiei Grecu. Tatăl, militar de profesie, i-a adus pe cei patru băieți „într-o excursie la instituția unde a învățat”. În câteva momente cât am stat cu ochii pe ei pentru a le urmări entuziasmul, capul familiei a fost asaltat cu diverse întrebări privind arta militară. Armata este subiect de discuție și acasă, mi-a destăinuit mai târziu ofițerul. Gabriel Grecu, cel mai mare dintre frați, a spus clar că va deveni și el militar, pentru că își iubește Patria și oamenii ei: „Tata este un exemplu de curaj și un model de bărbăție pentru noi. Muncește mult pentru a nu ne lipsi nimic. El e eroul meu, iar când voi crește sunt sigur că îi voi păși pe urme”. La masa unde fusese prezentat echipamentul de geniu al Armatei Naționale, alți doi curioși se șoșoteau și examinau cu privirea exponatele. Frații Maxim și Artiom Prisăcaru, de 11 și respectiv șapte ani au venit însoțiți de tatăl lor, cu același gând, să se familiarizeze cu viața cazonă. Deși sunt destul de mici, țintesc spre forțele armate, or răspunsul e elocvent când „tata e militar și mama polițistă”. Deschiși spre comunicare, copiii au povestit că își privesc cu pasiune părinții în uniforma de serviciu, se visează să o poarte și ei cândva în numele siguranței și păcii cetățenilor.

În curtea instituției de învățământ au fost expuse mai multe tipuri de drone și stații radio modernizate care fac parte din echipamentul de instrucție al specialității Conducerea subunităților de comunicații și informatică. Studenta Mihaela Popovscaia care le prezenta invitaților principiile de funcționare, a precizat că ti-

nerii au manifestat interes sporit față acestea: „Instituția noastră dispune de echipament nou pentru buna organizare a procesului de studii. Participanții sunt pasionați de noile tehnologii și adresează cele mai diverse întrebări. Suntem aici pentru a le aduce la cunoștință informațiile necesare”.

Evenimentul a inclus și un program de exerciții demonstrative de luptă corp la corp prezentat de un grup de studenți militari. De asemenea, a avut loc și întâlnirea vizitatorilor cu rectorul (comandantul) AMFA, colonel Iurie Gîrneț, care le-a prezentat date despre istoricul și dezvoltarea academei, sarcinile prioritare, precum și oferta de studii pentru anul 2023-2024. Totodată, au fost menționate facilitățile oferite celor admiși la unica instituție cu profil militar din țară: „Tinerii care aspira la o carieră în domeniu, pot depune dosarul de admitere la una dintre cele 3 specialități: conducerea subunităților de infanterie, conducerea subunităților de artilerie și conducerea subunităților de comunicații și informatică. Grație programului Erasmus+, în timpul studenției viitorii ofițeri beneficiază de instruire peste hotarele țării. După absolvire, absolut toți sunt asigurați cu locuri de muncă. Prin urmare, Academia Militară „Alexandru cel Bun” este unica instituție de învățământ din Republica care nu „produce” șomerii”.

Amintim că durata studiilor în academie este de trei ani, iar studenții se află la întreținerea deplină a statului: cazarea, hrana și echipamentul militar fiind gratuite.

Steluța MOSCALCIUC

*Dorința unui militar e ca fiecare zi
să fie în DO major*

„Muzica, în cazul meu rockul, e exteriorizarea emoțiilor, ce nu le pot exprima prin cuvinte. Cântatul la tobă, instrumentul pe care l-am îndrăgit acum 2 ani, îl asociez cu un tunet, o ploaie, ce-mi face mai ușor pe suflet, mă calmează. Toboșar în armată înseamnă să dau tonul și să încurajez soldații.”

Soldat clasa III Nichita CRISTOI, tobă

IUNIE

Lu		5	12	19	26
Ma		6	13	20	27
Mi		7	14	21	28
Jo	1	8	15	22	29
Vi	2	9	16	23	30
Sb	3	10	17	24	
Du	4	11	18	25	

RECUNOȘTINȚĂ PESTE ANI

Victimele avariei de la Cernobîl, comemorate de militarii Armatei Naționale

- La 26 aprilie a.c. s-au împlinit 37 ani de la cel mai grav accident din istoria energiei nucleare - accidentul de la Centrala Atomoelectrică din Cernobîl. Explozia produsă la reactorul patru, în miez de noapte, a afectat întreaga Europă, consecințele contaminării fiind resimțite și acum, spun specialiștii din domeniu.

Cu lalele roșii sau crizanteme albe în mână, participanții la acțiunile de lichidare a consecințelor au pășit, rând pe rând, spre Complexul Memorial din parcul Valea Trandafirilor din sectorul Botanica al capitalei, pentru a-i comemora pe camarazii răpuși de radiație. Unii dintre ei și-au prins la piept medaliile ce le amintesc despre vitejia și curajul demonstrat în zile de grea cumpănă.

Puțini au fost cei care au știut unde se îndreaptă și ce misiune importantă pentru omenire urmau să îndeplinească. Majoritatea dintre ei, învăluți de multe necunoștințe, s-au avântat să lupte împotriva inamicului invizibil, punându-și viața în pericol. La aproape patru decenii de la tragicul accident, participanții spun că pe an ce trece rândurile lor se tot răesc. Evenimentele de atunci și-au lăsat amprenta dură asupra sănătății tuturor. Catastrofa nucleară de la Cernobîl ar fi avut consecințe mult mai grave decât s-ar fi imaginat, dacă nu ar fi existat sacrificiul acestor eroi.

Boris Navicov avea 32 de ani când a fost înștiințat de Comisariatul Militar din Chișinău despre sarcina pe care rezulta să o îndeplinească în actuala țară vecină: „M-am prezentat fără a cunoaște amănunte despre misiune. Ca mine au fost mulți. Bărbații sub 30 de ani, cu trei și mai mulți copii la întreținere, erau eliberați. Noi însă...am plecat spre destinația Cernobîl. Acolo am fost martorul unor scene devastatoare: localități întregi evacuate, păduri arse de radiație și multă durere în jur. Timp de trei luni, participat-am la decontaminarea și dezinfectarea apartamentelor din orașul Pripjat,

Ucraina. Mobila din locuințe era aruncată de la etaj jos și ulterior încărcată în mașini speciale.”

Fără a conștientiza pe deplin riscul, s-a deplasat în zona radioactivă și Vladimir Vlaicu, care ne-a mărturisit următoarele: „Prima dată la Cernobîl am mers a doua zi după aniversarea mea, pe 29 aprilie 1986, pentru câteva ore, verificând nivelul radiației din teritoriu. Pe atunci lucram la Centrul Hidrometeorologic al fostei Republici Sovietice Socialiste Moldovenești, iar deplasările de serviciu în aria respectivă au fost cele mai dificile din cariera mea. Odată prezent la locul faptei, am văzut oameni îmbrăcați în costume obișnuite de lucru, pe față aveau măști simple, care le acopereau doar gura. Deși situația era destul de drastică, autoritățile sovietice s-au încumetat să organizeze demonstrații cu ocazia Zilei internaționale a muncii și ulterior, Zilei Victoriei - decizie iresponsabilă pentru acele vremuri.”

Amintiri din infern mi-a împărtășit și Valeriu Trofim, originar din satul Bozieni, raionul Hâncești. Bărbatul a fost mobilizat în prima perioadă de decontaminare și mi-a relatat succint inimaginabilul suferințelor prin care a trecut: „Atunci i-au luat pe cei care dețineau livret militar. Nu voi da uitării niciodată data de 6 mai 1986, ziua când am ajuns în acel „iad”. Lucram șofer și tractam cisterne cu apă pentru a fi stropite străzile... umezeala împiedica să se ridice radiația de la sol. Când ajungeam la corturile ce ne serveau drept case, aveam stări de vomă și dureri de cap. Nu purtam nici măcar costume de protecție, ne ofereau niște măști me-

dicinale. Toți, absolut toți camarazii mei, fost-au afectați de izotopii radioactivi.”

Clipe de coșmar au trăit nu doar lichidatorii pericolului radioactiv din zona Cernobîlului, dar și membrii familiilor acestora rămași acasă. Părinții, soțiile și copiii i-au petrecut la „antrenamente militare”, fără a cunoaște adevărul.

Printre cei prezenți la ceremonia de comemorare am întâlnit-o și pe doamna Lidia, soția lui Vasile Roșca. Femeia mi-a comunicat că perioada aflării acestuia în deplasare a fost cea mai grea din căsnicia lor. „Despre faptul dislocării în regiunea contaminată am aflat mai târziu, printr-o scrisoare trimisă de soț din Odesa. Am înmărmurit când am deschis-o. Deja știam de catastrofa produsă pe pământul Ucrainei, însă niciodată nu m-aș fi gândit că Vasile va ajunge acolo. Îmi făceam griji pentru el... aveam de crescut împreună doi copii. A avut o misiune grea, mereu s-a aflat în prima linie. Îmbrăca costumul de protecție și contra cronometru ...pentru o oră mergea în teren, la întoarcere, împreună cu alți combatanți, era dezinfectat. În cele trei luni de activitate nu știam nimic despre el, e viu sau... Dumnezeu l-a păzit, ne bucurăm și astăzi de prezența lui în viața noastră.”

La mitingul de comemorare s-a alăturat și comandantul Armatei Naționale, generalul de brigadă Eduard Ohladciuc, care a venit cu un mesaj de mulțumire și apreciere pentru curajul și sacrificiul adus de conaționali noștri implicați în acțiunile de lichidare a accidentului: „Consecințele celui mai mare dezastru provocat de om din sec. XX ar fi putut fi mult

mai îngrozitoare dacă nu ar fi fost mobilizați zeci de mii de militari și civili care și-au sacrificat sănătatea și viața. E de datoria noastră să-i cinștim și să le mulțumim pentru fapta eroică. Îmi exprim compasiunea față de cei decedați în urma dezastrului nuclear. Îi onorăm pe veteranii care au dat dovadă de neînfricare și bărbăție, riscându-și propria existență în numele omenirii. Ne închinăm în fața lor!”

În discursul său, ambasadorul Ucrainei în Republica Moldova Marko Șevcenko a menționat că un pericol similar cu cel de la Cernobîl este și astăzi la Centrala de la Zaporojie. „Această centrală este cea mai mare din Europa, și dacă se întâmplă ceva acolo, consecințele vor fi mult mai mari decât la Cernobîl. În reactorul de la centrala din Cernobîl au fost 200 de tone de combustibil nuclear, iar la Zaporojie sunt peste 3000 tone. Din acest motiv șantajul nuclear care are loc acum trebuie stopat, militarii prezenți la stație - retrași, iar centrala să nu fie folosită ca bază militară. Toată lumea e necesar să se unească pentru a se opune acestui șantaj nuclear, iar vinovații trebuie trași la răspundere”, a opinat diplomatul ucrainean.

Amintim că la lichidarea consecințelor avariei nucleare de la Cernobîl au participat peste 3500 de cetățeni din țara noastră, dintre care 3000 rezerviști, inclusiv 231 ofițeri mobilizați de comisariatele militare, 400 militari din serviciul militar activ și 500 persoane civile. Majoritatea celor rămași în viață au grade de dezabilitate severă și accentuată.

Steluța MOSCALCIUC

VIZITA „NOCTURNĂ” LA MUZEUL MILITAR

- Noaptea Europeană a Muzeelor este un eveniment cultural de o importanță majoră. Evenimentul, aflat la cea de-a XIX-a ediție, a fost organizat cu mare fast la Agenția pentru Știință și Memorie Militară.

Cei împătimiți de arta militară, istoria și cultura neamului au avut posibilitatea de a se bucura de un program de divertisment, ce a inclus defilarea cu torțe, show de hipism, evoluția Orchestrei Prezidențiale, dar și alte activități pregătite de către reprezentanții Agenției pentru Știință și Memorie Militară.

Pe lângă drapele și stindarde istorice, uniforme și chipiuri militare, oaspeții muzeului au putut admira atât expozițiile permanente, cât și cele temporare. Ulterior, a fost difuzat un film care pune în valoare patrimoniul Agenției pentru Știință și Memorie Militară, iar în final vizitatorii au servit terci ostășesc.

Prezent la eveniment, general de brigadă Eduard Ohladciuc, comandantul Armatei Naționale, a declarat că participarea la Noaptea Europeană a Muzeelor este o oportunitate excelentă de a scoate în evidență valorile neamului și istoria militară: „Salut și apreciez faptul că nu ați ezitat să vă alăturați acestei frumoase inițiative și sunteți astăzi prezenți la Agenția pentru Știință și Memorie Militară. Muzeul Armatei Naționale, prin expozițiile și exponatele inedite, ne aduce mai aproape de parcursul militar al țării și faptele înaintașilor noștri”.

Prin mulțimea de oameni l-am recunoscut pe maior Alexandru Chirilenco, care în acest an a participat alături de alți militari la defilarea cu torțe pe străzile municipiului

Chișinău. „Fiecare țară are propriul său patrimoniu cultural și istoric. Această tradiție există și la noi. Noaptea europeană a muzeelor este un fenomen cultural uimitor, iar menirea sa este de a atrage cât mai mulți vizitatori. Militarii Armatei Naționale sunt aici pentru a promova valorile poporului și trecutul glorios al neamului. Cei nerăbdători să se ancoreze în istoria militară sunt așteptați să descopere toate expozițiile”, ne-a mărturisit ofițerul.

Noaptea europeană a muzeelor a impresionat publicul prezent la eveniment, mai cu seamă picii care priveau curios tot ce se petrecea în jur. Plină de entuziasm am găsit-o și pe micuța Eva Crulicovschi. Împreună cu frățiorul său mai mic admirau încântați evenimentul: „Cel mai mult mi-a plăcut dansul călăreților, dar și expozițiile din muzeu”.

Pe aceeași lungime de undă a fost și Alexandru Ceban, care a venit împreună cu tatăl său. Acesta ne-a povestit că a rămas fascinat de dansul călăreților, deoarece admiră acești patrupezi devotați ostașilor din alte timpuri: „Mi-au plăcut uniformele militare, însă cel mai mult m-a impresionat expoziția dedicată celor trei valuri de deportări în masă”. Tatăl băiatului ne-a mărturisit că rolul muzeului militar este de a pune în valoare moștenirea poporului. „Vizitând asemenea locuri avem posibilitatea de a ne dezvolta atât din punct de vedere cultural, cât și spiritual. Copiii ar trebui să fie învățați de mici să iubească istoria țării. Muzeele sunt create pentru a arăta viitoarelor generații care este patrimoniul național, întrucât doar prin intermediul acestor instituții de culturalizare poți înțelege toată profunzimea evenimentelor din trecut”, a specificat Mihai Ceban, tatăl copilului.

Un rol important în desfășurarea evenimentului l-au avut și militarii în termen. Cei mai destoinici, în pas cadențat cu torțele în mâini, alături de studenții Academiei Militare a Forțelor Armate „Alexandru cel Bun” au fost parte a activității.

Unul dintre aceștia este și soldatul clasa III Denis Vladiuc din cadrul Brigăzii „Ștefan cel Mare”. Acesta a menționat că participă pentru prima dată la o astfel de activitate și că a rămas plăcut surprins. „Trebuie să recunosc că

ceea ce am văzut aici a întrecut așteptările mele, am rămas impresionat de arme, vestimentația și tehnica militară expusă cu grijă. Eu cred că muzeul este locul în care sunt stocate cunoștințele obținute de-a lungul existenței umane sub formă de informații sau exponate. Aceste relicve au fost martori ai unor evenimente istorice importante pentru noi”, a relatat Denis Vladiuc.

Aceeași părere o susține și soldat clasa III Cristian Budesu, care a rămas uimit de cele văzute la muzeu. Tânărul ne-a vorbit cu ardoare despre emoțiile trăite. „Țin să menționez că am participat pentru prima dată la o astfel de activitate, însă în viitor dacă aș avea posibilitatea aș reveni cu drag la muzeul militar”, a afirmat cu încredere ostașul.

De menționat că Noaptea Europeană a Muzeelor este un eveniment organizat anual în luna mai, la inițiativa Ministerului Culturii din Franța și patronat în prezent de Consiliul European, UNESCO și Consiliul Internațional al Muzeelor.

Locotenent major Irina ȚURCAN

INFUZIE PENTRU PATRIOTISM

■ Colecționează, păstrează și expune. Aceasta e menirea unui muzeu. Și dacă ani buni domina o concentrare pe cele câteva instituții naționale, de la un timp încoace raione, localități și chiar familii separate au început a-și crea propriile muzee. Farmecul ori avantajul pentru noi este că aflăm povești inedite și prețioase, iar uneori răspunsuri mai complete și mai profunde.

Câteva dintre ele, ce conțin și tematica militară, le voi prezenta în continuare:

Muzeele lui Anton Port din Popeasca, Căușeni

Profesorul de matematică și fizică, care a „privatizat” ploaia, soarele și vântul, are acasă un complex de 3 muzee de suflat. Printre sculpturile de lemn, piatră și beton cu concept adesea patriotic, printre instrumentele aerofone, documente și o serie de cărți, inclusiv 5 de autor, și-au găsit loc anumite obiecte militare: „*Le păstrez în Muzeul părinților și bunelilor, care au luptat pe front. Căști, obuze, schije, etc, le-am adunat de pe câmpuri, în curțile oamenilor, care le foloseau în gospodărie. Nu sunt multe, dar mă ajută în povestirile mele pentru elevi. Ei trebuie să se întărească fizic și moral, poezia nu e suficientă pentru a educa dragostea de țară.*”

„Leonardo da Vinci” al Moldovei este căpitan în rezervă, îndeplinind serviciul militar în Armata a 14 în calitate de comandant de baterie în Berlin despre care vorbește cu puțin entuziasm: „*Pe atunci URSS era patria mea, nu conștientizam multe ideologii. Am făcut „ochișori ca mâțișorii” abia în anii '90. Am participat și la războiul de pe Nistru, la Copanca - însuflețeam luptătorii, le spuneam adevărul. În cărțile mele am scris despre militarii, care au trecut prin sat. Oamenii mi-au vorbit frumos despre nemți, nu și despre ruși. Prețuiesc armata, ea disciplinează, educă și chiar am scris o fabulă despre o muscă și o albină, morala căreia este - Nu fi muscă, mai române, ține arma lângă tine!*”

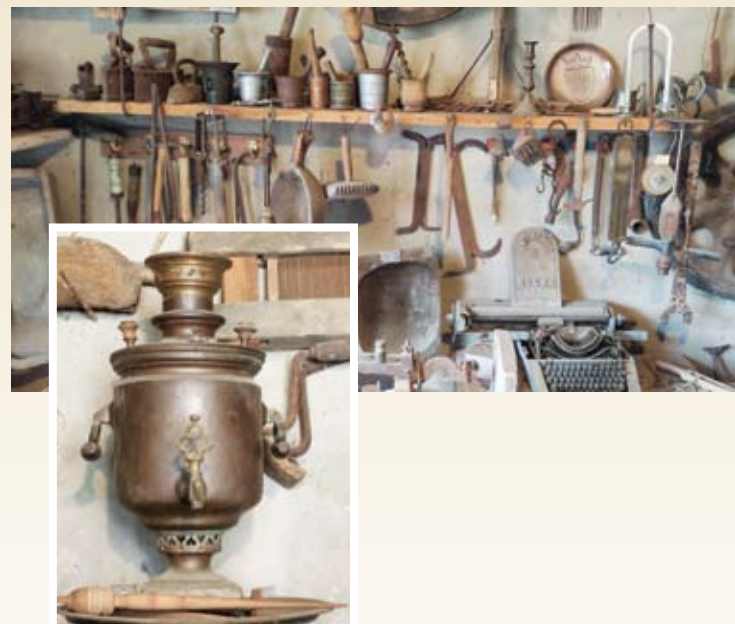

Colecția lui Alexandru Popov din Onițcani, Criuleni

A început cu o amintire dureroasă - de la un „samovar”, adus din Siberia de buneii și părinții soției, deportați acolo în 1949. Apropo, dumnealui a instalat în centrul satului și o piatră comemorativă consacrată exilaților.

A continuat pătimaș până nu demult, timp în care a adunat seturi de instrumente agricole, de comerț, de uz personal, etc. Colecția militară modestă numeric este plină de istorii, inclusiv de familie: un cuțit încrustat în anii 1800, o roată de tun nemțesc din 1862, un cufăr din 1914, ce a aparținut bunicului său, care „a fost luat la armată în Sevastopol pe 25 de ani, dar din cauza sănătății a stat 17” și o ploscă din care și-a potolit setea însăși colecționarul, ex-tanchist: „*Eram în armată, inițial, în Nicolaev. La un moment dat ne-au urcat pe corăbii și ne-au dus fără să ne spună unde. Am ajuns în Egipt, acolo adevărata confruntare era între americani și URSS. Când ne-am întors am fost avertizați: dacă spunem cuiva unde ne-am aflat ne dau 25 de ani de închisoare și de acolo nimeni nu s-a întors.*”

Chiar și beciul colecționarului, construit în 1907 de buneii, depozitează evenimente și emoții de război.

Muzeul orașului Criuleni

Orașul se distinge prin sculpturi stradale, inclusiv un monument al lui Ștefan cel Mare, al II-lea ca mărime din Moldova; copacul-lalea și legenda lui Criș și Elena, imprimată pe covor. Cea din urmă aduce turiștii la muzeul local. Aici curiozitățile se extind. Chiar în prima sală o secție militară te surprinde plăcut cu niște obiecte personale și colective, utilizate de băștinași în cele trei războaie ale secolului trecut. Colecțiile de fotografii comemorative ale luptătorilor decedați vin să ne amintească despre ororile războaielor și despre curajul bărbaților de a lupta în numele păcii. Cele mai recente pierderi de vieți omenești, 8 la număr, s-au înregistrat în 1992, iar orășenii încă nu au uitat de scenele de groază, în care 142 de oameni: rude, vecini, prieteni și-au întrerupt activitățile cotidiene și au plecat la lupte, ne informează ghidul Tatiana Rotaru.

Nici o localitate din Moldova nu a trecut neobservată, neatinsă de militare. Cele mai dureroase amintiri sunt din perioada războaielor. Cele mai fericite sau neutre sunt, când tânărul de 18 ani, pleacă să-și facă datoria de apărător în condiții de pace. Ambele cazuri creează și furnizează istorii militare, ce pot deveni sau completa un muzeu, cum ne sugerează criticul literar roman, Ion Cristofor: „un loc al dialogului între epoci, între genii și talente, între cel care știe să admire și cel care nu știe să privească”.

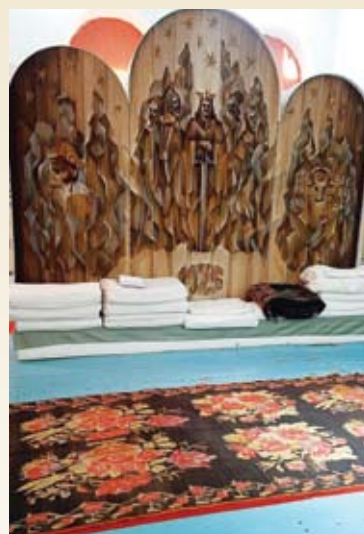
Călătoria continuă. Muzeografi și colecționari, pregătiți artileria informațională!

Liuba VICOL

Muzeul din Mereni, Anenii-Noi

Aici istoria, inclusiv de război, e la loc de cinste. Fără Anunț de mobilizare, atât autoritățile locale, ONG-urile, cât și locuitorii simpli și-au coagulat eforturile și au creat monumente dedicate, au îmbogățit fondul și aspectul muzeului. Arsenalul militar nu e mare: 2 bombe de artilerie, 2 grenade, 12 exponate de armament din perioada celui de-al II-lea Război Mondial, găsite în limitele satelor Mereni și Merenii-Noi; un triptic patriotic, însoțit de gândurile poetice ale lui Grigore Vieru - „Cămășile” și expozițiile separate cu veteranii de război, implicit de la Nistru, ce conțin fotografii, ordine, cărți, echipament militar cu care au luptat.

Toate servesc ca bază educativă pentru turiști și, mai ales elevi, care fac lecții de istorie în muzeu. Astfel, instituția completează arhiva sa și cu întâmplări de muzeu, susține directoarea Larisa Ciobanu: „Emoționant a fost când veteranul vorbea unui grup de elevi, în care se află chiar nepoata lui sau când o elevă din capitală a descoperit în una din fotografii pe bunelul său. Li se citește bucuria pe față când pot face măcar o copie a predecesorilor, la noi păstrându-se singurul exemplar. Continuăm să ne documentăm pentru a avea răspunsuri la cât mai multe întrebări ale vizitatorilor”.

ÎMBRĂȚIȘĂRI PE PORTATIV

Când militarul cântă, războiul tace

- S-au găsit două partituri pentru instrumente cu clape și strune. Ambele sunt sărbătorite în luna mai, pe 6 și în a treia sâmbătă, iar melodiile se obțin prin îmbrățișare. Probabil, ați ghicit că este vorba despre acordeon și vioară, dar nu ați identificat posesorii lor. Haideti să o facem împreună.

ACORDEON

Acest instrument polifonic portabil, devenit faimos în perioada interbelică datorită tangoului, apoi împrumutat pe vecie de muzica populară, îl ajută pe soldat clasa 1, Eugen Manole, să cunoască gustul popularității. Nu-i va fi greu, ținând cont că a studiat pianul timp de 7 ani la Școala de Arte din Colibași. De 3 ani îl îndrumă youtube-ul și îl motivează dorința de a fi în centrul atenției: „Acordeonul îl pot lua cu mine peste tot, pianul nu. De aceea, am decis să mă reprofilez. Orice petrecere la care sunt invitat, atmosfera este asigurată. Mă bucur că semenii iubesc muzica populară.”

Tănărul din satul plin de meșteri populari și din neam de artiști nu are ambiții prea mari, deși se inspiră de la frații Advahov: „Nu mă văd într-o orchestră. Rudele mele nu au avansat ca profesioniști și nu simt nici eu această necesitate, dar îmi doresc să pot cânta imediat orice piesă solicitată de prieteni.”

E perseverent chiar și după ce s-a făcut student la Academia Militară (AMFA) pentru că crede cu tărie în puterea unui instrument de a schimba viziuni: „Vocea nu are un rol așa mare pentru că cuvintele te țin în conștient, pe când me-

lodia lucrează cu subconștientul, cu inima, respectiv impactul e mai mare. În particular, acordeonul e ca un stimulator al patriotismului. Ascultând o melodie pe o clipă-două te duci cu gândul la rădăcini și-ți dai puteri, pune în funcțiune ADN-ul nostru național, te trezește parcă.”

Artileristul în devenire susține că este gata să apere pacea atât cu acordeonul, cât și cu sistemele de artilerie pe care le însușește cu interes de un an de zile: „Mi-am propus să avansez, să nu stagnez nici o clipă. Matematica păcii trebuie cunoscută și practică.”

VIOARA

Marinela-la-la-la cântă la vioara sa: periodic, dar cu plăcere. Constanta interpretării depinde mult de cadrul didactic: „Mi-a plăcut sunetul pe care-l emite vioara și valorile cultivate de prima mea profesoară. Datorită dumneaei am însușit multe din secretele cântatului la vioară și m-am regăsit în muzica clasică. Cu cea de-a doua profesoară nu am găsit limbaj comun, m-a „picat” la examen, m-am dezamăgit și m-am lăsat de școală.

Am revenit la studiul vioarei fiind deja liceană și am continuat timp de 2 ani până cea dintâi profesoară a plecat din nou în concediu de îngrijire a copilului. Acesta a fost finalul instruirii mele muzicale.”

Locotenent major Petrea nu și-a pierdut, totuși, speranța.

După 6 ani de armată (4 - în AMFA și 2 - în Brigada Infanterie Motorizată din Chișinău în calitate de comandant de companie)

simte că a venit momentul să-și recupereze restanțele „vioristice”

și să încheie ciclul de 7 ani necesari pentru statutul de absolvent:

„Încă nu am vândut vioara. Se formează o conexiune cu instrumentul și dacă îl schimbi e nevoie de timp suplimentar să te deprinzi.

După o pauză lungă pot continua doar cu examene de calificare, am nevoie de lecții individuale și sper să-mi găsesc profesorul cu care să rezonoz.

Militara e dispusă să „posede” această regină a instrumentelor muzicale în profunzimea cu care Stradivarius alegea lemnul pentru construcția unei viori și vrea să adune cât mai multe realizări.

Deocamdată, se poate lăuda cu o evoluție la Balul bobocilor și la nunta unei mătuși, unde a consemnat momentul mirilor interpretând un vals la vioară: „Începând cu struna Mi,

sunetele devin mai melodioase, mai pătrunzătoare, se prinde ușor de suflet. Gingășia vioarei topește inima.

Chiar aș recomanda tuturor să includă câte un solo la vioara în «playlist-ul» lor.”

Neplanificat, dar împăciuitor, cei doi artileriști au intrat în competiția de a ne convinge că anume instrumentul muzical ales de ei este special. Apreciem, respectăm, susținem și visăm ca, „așa cum se întâmplă în muzică, și notele vieții să se succedă mereu în armonie.”

Liuba VICOL

VIAȚA ÎNTRE OPINCI ȘI BOCANCI

■ Război, militar, dans, cântec, plăcere ... Voi ce propoziție ați alcătui în baza celor 5 cuvinte?

A mea sună astfel: „*Dansator profesionist, cântăreț amator și militar începător și toate le face cu încântare*”.

Dincolo de această construcție lingvistică se ascunde o poveste frumoasă a unui om, care a început acum 26 de ani în Sipoteni, Călărași și continuă în Batalionul Transmisiuni din Chișinău. Omul cu epoleți de sergent inferior sau în haine naționale văzut la concerte și festivaluri cu colectivul „Crenguță de iederă” se numește Mihail Dragancea.

- *Mai întâi a fost dansul. În copilărie eram cam năstrușnic și mama ca să nu mă leg cu răii, să mă cumițească, să mă disciplineze, m-a dus la dans popular, ambii părinți practicându-l anterior. Pe de altă parte, era o fată din clasa a 2 de care îmi plăcea mult și de dragul ei, s-o țin de mână, să mă aflu în preajma ei, am ales anume acel colectiv. An de an am progresat (nu și în relația cu muza mea), ajungând coreograf după absolvirea Academiei de Muzică, Teatru și Arte plastice.*
- *Ce tip de dans popular vă sensibilizează mai mult?*
- *Îmi plac cele cu tempo ridicat, cum e Bătuta. Cel mai aproape de suflet e dansul etnofolcloric, caracteristic mediului rural. La facultate, profesorul Boris Rezmeriță îmi spunea: „Măi băiețele, tu ești de la colhoz.” Mișcările îmi erau mai arhaice, pașii mai apăsați. Sigur, în timp am cizelat mișcările, dar am rămas fidel autenticului de la sat.*

Astfel, se explică de ce a acceptat cu ușurință să conducă colectivul de dansatori de la baștina sa. Împreună cu copiii a colindat lumea și a vorbit de Moldova prin dansul popular. România, Bulgaria, Grecia sunt printre gazdele diferitor concerte, festivaluri, la care s-au ales cu trofee, medalii și diplome. Experiențe similare a avut și continuă să adune alături de „Crenguță de iederă”, unde se manifestă și ca vocalist: „*De la dans a venit și cântatul. Învățând, fredonând textele, le îndrăgești, iar după ce le-am interpretat, cei din jur mi-au zis că am aptitudini. Ca profesionist e scump, dar ca amator e bine. Așa că încerc constant să armonizez articulațiile picioarelor cu coardele vocale. Grupul nostru, condus de dna Maria Iliuț are un program variat de strigături, cântece de nuntă, de cătănie, pe care, de când sunt în armată, le-am apreciez și mai mult.*”

Orice participare a artistului militar la un eveniment cultural se face din contul concediului și nu-l deranjează dacă nu-i rămân deloc zile pentru repausul propriu-zis. Vorba ceea „unde e plăcere, nu este oboseală”. E și aceasta o formă de sacrificiu în numele păcii, pe care l-a acceptat fără reproșuri.

Curios pentru mine a fost să aflu că tânărul, în căutarea unui loc de muncă cu un venit stabil („cea de dansator nu este apreciată financiar”), a ales anume armata. Or alternative sunt multe: „*Îmi este mai aproape de suflet comparativ cu celelalte structuri de forță, plus ghidarea lui tata. El mi-a povestit tot felul de întâmplări din perioada serviciului militar din Uzbekistan și vroia să mă vadă soldat. Iată că am devenit, dar tata nu mă vede. Oricum, cred că mă veghează și îndrumează corect de acolo de sus.*”

Și mai curios e că dumnealui s-a înrolat în armată după începutul războiului din Ucraina, când majoritatea plecau sau își făceau bagajele:

- *Văzusem ce se întâmplă, mi-am zis că dacă toți vor fugi cine va apăra țărișoara noastră și așa ciopârțită. Trebuie cineva să rămână să o păstorească, să aibă grijă ceea ce au lăsat străbunii noștri.*
- *Știați ce veți face în armată?*
- *Succint mi s-a zis ce va trebui să fac. La început nu înțelegeam mai nimic. La interviu, când au aflat că am fost student la arte, mi-au propus să merg în Garda de Onoare sau în Orchestra Prezidențială, dar eu am vrut să încerc militarie. Am funcția de șef grupă 3, post radio și radio releu, activez ca operator*

“
Orice participare a artistului militar la un eveniment cultural se face din contul concediului și nu-l deranjează dacă nu-i rămân deloc zile pentru repaosul propriu-zis.
 ”

la stații radio. Am învățat din mers, am văzut la colegi cum assemblează sau fac legătura, cum instalează un catarg sau o antenă. Memoria vizuală și auditivă îmi sunt foarte bune și am însușit repede. Mai sunt și cursuri de dezvoltare pe care mi le doresc.

- La angajare vi s-a lăsat o fereastră: dacă nu vă regăsiți în noua activitate, puteți să alegeți propunerile inițiale ale angajatorilor. A trecut un an și ați rămas...

- *Mă simt bine aici, e un lucru interactiv, monitorizăm stații radio, mai avem câte o ieșire în câmp, mai reparăm o tehnică, iar eu am pasiune pentru toate astea. Combinând transmisiunile cu dansurile și cântecele am o viață satisfăcătoare: ai lucrat, ai dansat și acum poți să te odihnești.*

Apropo de odihnă, el a devenit artistul colectivului și la ocazii îi învață pe colegii militari să se descătușeze prin dans: „dansul te scapă de complexe, devii mai liber cu cei din jur.”

Mihail Dragancea este, deocamdată, sergent inferior, grad obținut la catedra militară a Universității de Stat de Educație Fizică și Sport. Nu se mulțumește cu atât, se vrea ofițer pentru a-l face mândru, mai ales pe tata. Cele câteva poze cu el de pe birou, îi aduc aminte mereu de îngerul său: „Părinții noștri nu au avut posibilități pentru plăceri. Dorințele lor erau plasate în banca de rezervă. De aceea, a insistat să fac ce vreau eu.”

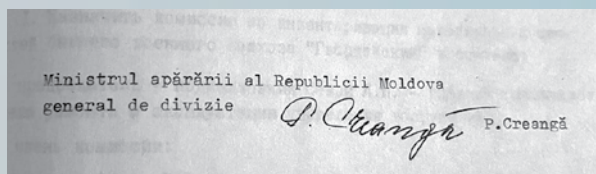
Deci, dansul, cântecul și armata sunt plăceri, vorba lui George Călinescu „... nu-s frivolități, ci mici piese de construcție istorică.”

Liuba VICOL

ARMATA LATINĂ

Grafia latină a fost primul pas documentat spre revenirea la propria identitate națională. S-a întâmplat pe 19 mai 1989, când Prezidiul Sovietului Suprem al RSSM a adoptat hotărârea cu privire la trecerea scrisului moldovean la grafia latină.

Primul document militar dactilografiat în limba română cu grafie latină a fost emis pe 19 noiembrie 1990 – un ordin cu privire la personalul Departamentului de stat pentru probleme militare. O nouă apariție, găsită în Arhiva Armatei Naționale, datează cu 23 ianuarie 1993.

E vorba de un ordin de schimbare a ofițerilor în Forțele de Menținere a Păcii, elaborat deja de Ministerul Apărării al Republicii Moldova. Marele Stat Major și marile unități militare și-au ajustat scrierile la finele aceluiași an, dar numai documentele principale.

În anii ce au urmat textele apăreau în două limbi: română și rusă. Cu toate acestea, miniștrii Apărării, Ion Costaș și Pavel Creangă semnau cu caractere latine.

Trecerea completă la scrisul latin și limba română s-a făcut în anii 2000. Cea mai îndrăzneță instituție a fost Liceul Militar „Alexandru cel Bun”, care întocmea acte în limba română cu scris latin chiar de la începutul activității sale, 1 septembrie 1992, ne informează locotenent-colonel (r) Lilia Muntean, șefa Centrului Arhivă a Armatei Naționale.

LUPTE PE RING

De un deceniu data de 23 mai se evidențiază la nivel internațional ca Ziua luptelor sportive. Cea mai practică categorie în Armata Națională este lupta corp la corp. Militarii din Batalionul cu Destinație Specială și cei din Academia Militară au o secție separată cu instructor profesionist. Studenții, bunăoară, beneficiază de 2 ori pe săptămână de lecții practice oferite de sportivi de performanță ca Irina Rîngaci, Emilia Cîrîcu, Sergiu Sîrbu, care în paralel sunt și militari prin contract. Inițiativa se materializează începând cu anul curent și își demonstrează eficiența, susține colonel (r) Vasile Olednic, șeful Centrului Sportiv al AN.

Tot aici se conturează un alt proiect – o secție de judo pentru cadeți, juniori și seniori, ghidată de ofițerul în devenire, Alexandru Grădinaru. E un sportiv de performanță, candidat în maeștri ai sportului, care a îndrăgit acest tip de arte marțiale în copilărie: „Am pornit din glumă îndemnat de un prieten. Am rămas fiind motivat de antrenorul, psihologul și tot el medicul nostru, care ne-a învățat să fim calmi la orice provocare. Finalitatea la care tind este un titlu la Europene și o calificare la Olimpice, apoi vedem.”

Imediat ce studentul de la Academia Militară susține examenele de absolvire începe în forță implementarea tuturor aspirațiilor.

Rubrică realizată de Liuba VICOL

PARALELE DE 5 STELE

UNITI PER LA PACE

